

היעד של איראן בשיחות הצפויות בז'נבה: לקנות זמן נוסף ולחלץ התחייבויות להקלת הסנקציות

16.02.2026 | שבת בן מאיר written by

לקראת סבב השיחות השני בין ארה"ב לאיראן שיתקיים היום (שלישי) בז'נבה, בתיווך עומאן, הודיע דובר משרד החוץ בטהראן, כי הדיונים יעסקו "בהיבטים הטכניים, הכלכליים, הפוליטיים והמשפטיים של תיק הגרעין". הוא הבהיר כי הזכות להעשרה נתונה לאיראן במסגרת זכותה הלגיטימית לשימוש בגרעין למטרות שלום. באותה נשימה הזכיר כי המשלחת האיראנית כוללת גם מומחים טכניים וכי הסוגיות הנוגעות לכמות החומר המועשר, רמת ההעשרה ומספר הצנטריפוגות שאיראן תורשה להחזיק ☒ טרם סוכמו. הפרטים הרבים שסיפק נועדו להעביר שני דגשים. הראשון: טהראן רצינית בהצהרותיה על נכונות להגיע לפשרה בסוגיות הגרעין. השני ☒ איראן נכונה לדבר רק על כך ומצפה לתמורה נדיבה בהסרת הסנקציות נגדה.

בזמן שנושאת המטוסים ג'ראלד פורד תמשיך במסעה לקראת השלמת ההיערכות הצבאית האמריקנית באזור, תנסה המשלחת האיראנית לקנות זמן נוסף באמצעות השליחים וויטקוף וקושנר.

האיראנים ינסו לקדם הסכמה על תכנית תלת שלבית שתכלול דילול זמני של אורניום מועשר ל-3.67%, החזרת פיקוח הדוק של הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית והעברת מאגרי האורניום המועשר למדינה שלישית ☒ כנראה רוסיה. כל זאת בתמורה להסרה נרחבת של הסנקציות נגדה.

התחייבויות להקלות משמעותיות בתחום הזה נחוצות לטהראן כאוויר לנשימה כדי למתן את ההפגנות נגד המשטר ולשרטט אופק של תקווה.

הצעה זו עדיין מרוחקת מהעמדה האמריקנית החותרת להקפאה מוחלטת של כל העשרה חדשה ומעבר לכך לפירוק תשתיות הגרעין ☒ הציוד והאמצעים המאפשרים את ההעשרה, כדי למנוע לחלוטין את יכולתה של איראן לפרוץ בעתיד לגרעין. אשר לתוכנית הטילים הבליסטיים ☒ הדוברים האיראנים ממשיכים להדגיש כי זו אינה עומדת לדיון. התביעות הפומביות בעניין הפעלת אירגוני הפרוקסי ודיכוי המפגינים, נדחקות לקרן זוית.

בהתרסה כלפי האיום האמריקני החלו כוחות הים של משמרות המהפכה בתמרונים להבטחת "שליטה חכמה במצרי הורמוז".

התמרונים בנתיב הימי הצר שמהווה עורק אנרגיה מרכזי לכלכלה העולמית, כללו תרחישי יירוט

של ספינות, פריסת כלי שיט מהירים, והפעלת כלי טיס בלתי מאוישים ונועדו להעביר מסר הרתעתי ברור לאמריקאים.

על כל פנים, הערכת המצב בטהראן כמו זו של מרבית המדינות המעורבות במשבר או עוקבות אחריו, מסתכמת בשלוש מילים: כל האפשרויות פתוחות.

על הנייר ארבעה תרחישים להמשך:

הראשון ² הגעה להסכם מקיף על כל הסוגיות: גרעין, תכנית הטילים, הפעלת אירגוני פרוקסי והפסקת-הדיכוי. זאת, בלי תאריך תפוגה, עם מנגנוני יישום ופיקוח אפקטיביים ותוך הכפפת מתן התמורות להתקדמות ביישום. לכאורה, הסכם כזה עונה באופן מלא על כל הדרישות מאיראן. חולשתו העיקרית נעוצה בכך שהוא משאיר על כנו את המשטר האיראני ואפילו מחזק את הלגיטימיות שלו בזירה הבינלאומית הסכם כזה הוא כתב כניעה איראני ולכן, סיכוי קלושים.

התרחיש השני ³הסכם חלקי בסוגיות הגרעין בלבד. מבחינתה של ישראל, זהו התרחיש הרע מכולם. הסכם כזה לא רק יספק חבל הצלה למשטר וישחרר לו כספים שיחזקו אותו, אלא ישאיר ברשותו יכולות התקפיות אסטרטגיות שבאמצעותן יוכל לאיים על היציבות ולחזור למגרש בתום כהונת טראמפ כשהוא חזק ומבוסס יותר.

התרחיש השלישי ⁴ סיום המגעים באי הסכמה ומימוש האיום הצבאי של טראמפ, מתוך כוונה להביא את המשטר לקריסה או לכניעה. כדי להשיג זאת יידרש הצבא האמריקני לפגוע קשות במרכזי הכובד החיוניים של המשטר האיראני בנוסף לנכסים הקשורים לתכניות הגרעין והטילים.

התרחיש הרביעי ⁵ סיום המגעים ללא הסכם אך גם ללא מלחמה. הסנקציות הכלכליות שהובילו לגל המחאות ⁶ יימשכו ואולי אפילו יוחרפו ובהיעדר פתרון למצוקה ⁷ הן יניעו מחדש את ההפגנות ויערערו את המשטר. הטיפול בטיילים ובספיחי תכנית הגרעין יחייב פעולות צבאיות מצד ישראל ו/או ארה"ב שתצטרך גם לפרוע את הבטחת טראמפ על העזרה למפגינים.

בנקודת הזמן הנוכחית, הנשיא טראמפ ממשיך להעדיף את הפתרון הדיפלומטי. המגעים מסייעים לבסס לגיטימציה לפעולה צבאית. תיגבור הכוחות מעצים את האיום ומבסס את אמינותו. בה בעת הוא גם מכשיר את האופציה הצבאית, לרגע שבו יוחלט על כך.

ישראל נדרשת להיערך לכל האפשרויות. עליה לדבוק בדרישותיה להציב דד-ליין למגעים עם טהראן להגביל את יכולות הטילים הבליסטיים של איראן, ולהיערך למצב שבו היא תצטרך לפעול בעצמה להשגת מטרה זו, בתאום עם האמריקנים אם לא בשותפות עימם. במקביל לכך נכון להגביר את המאמץ לקיזוז יכולות חיזבאללה ולהעצים את הפגיעה בחמאס ברצועת עזה. כל הזירות עדיין פתוחות. גם מצדה של ישראל.

פורסם בישראל היום, בתאריך 17 בפברואר 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.